ఆరవ అధ్యాయం

బిద్‌అతులు (నవీన పోకడలు)

ఈ అధ్యాయంలో క్రింద పేర్కొనబడిన ప్రకరణములు ఉన్నాయి –

మొదటి ప్రకరణం : బిద్‌అత్ నిర్వచనం – దాని రకాలు, ఆదేశాలు.

రెండవ ప్రకరణం : ముస్లింలలో బిద్‌అతులు పొడసూపిన వైనం – కారణాలు.

మూడవ ప్రకరణం :బిద్‌అతీల గురించి ఇస్లామీయ సమాజం వైఖరి – వాటిని ఖండించటంలో 'అహ్లె సున్నత్ వల్ జమాఅత్' విధానం.

నాల్గవ ప్రకరణం : వర్తమాన కాలంలోని బిద్‌అతుల కొన్ని మచ్చుతునకలు.

1. మీలాదున్నబీ ఉత్సవం
2. కొన్ని నిర్ణీత స్థలాల నుండి, చిహ్నాల నుండి, మృతుల నుండీ శుభం పొందటం.
3. ఆరాధనలు, దైవసామీప్యానికి సంబంధించిన బిద్‌అతులు.

మొదటి ప్రకరణం

బిద్అత్ నిర్వచనం : దాని రకాలు, ఆదేశాలు

(1) నిఘంటువు ప్రకారం బిద్అత్ అంటే :

'బిద్అత్' అనేది 'బద్అ' అనే పదం నుండి సంగ్రహించబడినది. దీని అర్థం గతకాలపు ఉపమానం ఏదీ లేకుండానే ఏదేని ఒక వస్తువును అపూర్వంగా, ప్రప్రథమంగా ఆవిష్కరించటం. ఉదాహరణకు అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ (البقرة:١١٧)

భూమ్యాకాశాలను మొట్టమొదట సృష్టించినవాడు ఆయనే (అల్లాహ్‌యే). (అల్ బఖర : 117)

అంటే, పూర్వపు ఉపమానమేదీ లేకుండానే భూమ్యాకాశాలకు ఉనికిని ప్రసాదించినవాడు.

అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿قُلْ مَا كُنتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ﴾ (الأحقاف:٩)

(ఓ ప్రవక్తా!) వారితో అను : "నేను కొత్తగా వచ్చిన ప్రవక్తనేమీ కాను." (అల్ అహ్‌ఖాఫ్ : 9)

అంటే; దేవుని తరఫున ప్రజలకు దైవ సందేశం అందజేసే మొట్టమొదటి వ్యక్తిని కాను. నాకు ముందు ఎందరో ప్రవక్తలు వచ్చారు.

'ఇబ్తెదఅ ఫులానున్ బిద్అతన్' అని అరబీలో అంటారు. అంటే అతను అంతకుముందు లేని ఒక కొత్త పద్ధతిని సృష్టించాడు అని అర్థం.

ఆరంభం లేక ఆవిష్కారం రెండు విధాలుగా ఉంటుంది :

1. అలవాట్లలో ఆవిష్కారం : ఉదాహరణకు – దైనందిన జీవితం కొరకు అవసరమయిన వాటిని కొత్తగా కనుగొనటం లేదా ఆవిష్కరించటం. ఇది ధర్మసమ్మతమే (హలాల్). ఎందుకంటే ఇది అలవాట్లకు సంబంధించినది.
2. ధర్మం (దీన్)లో కొంగ్రొత్త ఆవిష్కరణ : అంటే ధర్మంలో నూతన విధానాలను, పనులను సృష్టించటం. ఇది నిషిద్ధం (హరామ్). ఎందుకంటే ధర్మావలంబన విషయంలో ఖుర్ఆన్ హదీసుల ద్వారా రూఢీఅయిన విషయాల వరకే సరిపెట్టుకోవాలి. అందులో ఎలాంటి హెచ్చుతగ్గులు చేయకూడదు. హెచ్చుతగ్గులు చేయటం ధర్మసమ్మతం కాదు. ఆయన (ﷺ) ఇలా సెలవిచ్చారు :

"مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ" (بخاری ومسلم)

"ఎవరయినా మా ఈ (షరీఅత్) విషయంలో లేని వస్తువును సృష్టిస్తే అది త్రోసిపుచ్చబడుతుంది (స్వీకారయోగ్యం కాజాలదు)." (బుఖారీ, ముస్లిం)

https://teluguislam.net

వేరొక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది :

"مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ" (صحيح مسلم)

"ఎవడయినా మా షరీయతుకు అనుగుణంగా లేని ఆచరణ ఏదయినా చేస్తే అది త్రోసిపుచ్చదగినది." (సహీహ్ ముస్లిం)

2. ధర్మం (దీన్)లో బిద్అత్‌ల రకాలు : ధర్మంలో బిద్అత్‌లు రెండు రకాలు :

మొదటి రకం : వాక్పరమైన, విశ్వాసపరమైన బిద్అత్ – అంటే ఈ బిద్అత్ సంబంధం వ్యక్తుల, వర్గాల మాటలతో, విశ్వాసాలతో ఉంటుంది. ఉదాహరణకు : జహ్మియ, మూతజిలా, రాఫ్జ తదితర మార్గవిహీన వర్గాల పలుకులు, వారి సిద్ధాంతాలు.

రెండవ రకం : ఆరాధనలలో బిద్అత్ – అంటే ఆరాధనలో కొత్త విషయాలు కల్పించటం. ఉదాహరణకు : ఏదైనా సమ్మతం కాని పద్ధతిలో దైవారాధన చేయటం. ఆరాధనలకు సంబంధించిన బిద్అతులు కూడా అనేక రకాలు.

మొదటి రకం : ఇబాదత్ (ఆరాధన) గా చెల్లుబాటు అవుతున్న బిద్అత్. ఉదాహరణకు : షరీయత్‌లో ఏ ప్రాతిపదిక కూడా లేని ఆరాధనను ఎవరయినా సృష్టించుకుని, దానిని సమాజంలో ప్రవేశపెట్టడం. అంటే లేని నమాజ్, లేని ఉపవాసం, లేని పండుగలను కల్పించుకోవటం. ఉదాహరణకు : మీలాదున్నబీ ఉత్సవం.

రెండవ రకం : చేయవలసి ఉన్న ఆరాధన (ఇబాదత్)కు అదనంగా ఏదన్నా చేర్చటం. ఉదాహరణకు : జుహ్ర్ లేక అస్ర్‌లో నాలుగు రకాతుల ఫర్జ్ నమాజు చేయవలసి ఉండగా ఐదవ రకఅత్‌ను అదనంగా చేర్చటం.

మూడవ రకం : ఆరాధనను చేయవలసిన రీతిలో చేయకుండా సంప్రదాయేతర పద్ధతిలో చేయటం. ఉదాహరణకు : వ్యక్తిగతంగా చేసుకోవలసిన దుఆలను, దైవధ్యానము (జిక్ర్)ను సామూహికంగా చేయటం, దాని కోసం ప్రత్యేక సదనాలను ఏర్పాటు చేసుకోవటం. ఆరాధనలు చేసేందుకు దైవప్రవక్త (ﷺ) అవలంబించిన సులభమయిన విధానాన్ని కాదని, కష్టతరమయిన పద్ధతులను పాటించటం.

నాల్గవ రకం : ధర్మసమ్మతమయిన ఏదేని ఆరాధనను ఫలానా తేదీ లేక ఫలానా సమయం కొరకు కేటాయించుకోవటం కూడా బిద్అతే. ఎందుకంటే ఆ ఆరాధనను షరీయత్ ఆ మేరకు నిర్ధారించి ఉండదు. ఉదాహరణకు : షాబాన్ నెల 15వ తేదీ పగలు ఉపవాసం ఉండాలనీ, రాత్రిపూట జాగారం చేయాలని నిశ్చయించుకోవటం. ఉపవాసం ఉండటం, రాత్రి జాగారం చేయటం సమ్మతమే. కాని వాటిని ఒకానొక రాత్రి కోసమో, పగలు కోసమో ప్రత్యేకించుకునేందుకు ఆధారం ఏదీ లేదు.

3. ధర్మంలో బిద్అత్‌ల రకాలు, వాటి ఆదేశం

ధర్మం (దీన్)లో ప్రతి బిద్అత్ నిషిద్ధమే, మార్గవిహీనతే. ఎందుకంటే దీని గురించి మహాప్రవక్త (ﷺ) ఇలా ప్రబోధించారు :

https://teluguislam.net

"وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ" (ابوداود:۴۶۰۷، صحیح)

"ధర్మంలో కొత్తగా ఆవిష్కరించబడిన విషయాలకు దూరంగా ఉండండి. ఎందుకంటే ప్రతి కొత్త పోకడ ఒక బిద్అత్. ప్రతి బిద్అత్ మార్గవిహీనతకు నిదర్శనం." (అబూదావూద్-4607 సహీహ్ అహ్మద్, తిర్మిజి-2676 సహీహ్)

ఇంకా ఆయన (ﷺ) ఇలా వక్కాణించారు :

"مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ" (بخاری و مسلم)

"ఎవరయినా మా ఈ విషయం (ధర్మం)లో లేని విషయాన్ని గనక ఆవిష్కరిస్తే, అది త్రోసిపుచ్చబడుతుంది." (బుఖారీ, ముస్లిం)

వేరొక ఉల్లేఖనంలోని పదాలు ఇవి :

"مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ" (صحیح مسلم)

"ఎవరయినా మేము ఆజ్ఞాపించని దానిని ఆచరణలో పెడితే అది త్రోసిపుచ్చబడుతుంది." (ముస్లిం)

ఈ రెండు హదీసుల ద్వారా రూఢీ అయ్యేదేమిటంటే ధర్మం (దీన్)లో ప్రతి నవీన పోకడ 'బిద్అత్'గా పరిగణించబడుతుంది. ప్రతి బిద్అత్ మార్గభ్రష్టతకు దారి తీస్తుంది. అటువంటి ఆచరణ త్రిప్పి కొట్టబడుతుంది. దీన్నిబట్టి బోధపడిందేమిటంటే ఆరాధనల లోనూ, విశ్వాసాలలోనూ అన్ని రకాల బిద్అతులు నిషిద్ధం. కాని బిద్అత్ యొక్క రూపును, స్వభావాన్ని బట్టి నిషేధాజ్ఞ కూడా విభిన్నంగా ఉంటుంది.

కొన్ని రకాల బిద్అతులు కుఫ్ర్ (అవిశ్వాసం) గా కూడా పరిగణించబడతాయి. ఉదాహరణకు : సమాధులలో ఉన్నవారి సామీప్యం పొందటానికి సమాధుల చుట్టూ ప్రదక్షిణ చేయటం, జంతుబలి ఇవ్వటం, మొక్కుబడులు చెల్లించటం, మొక్కుకోవటం, విజ్ఞప్తులు చేసుకోవటం మొదలగువన్నీ చాలా తీవ్రమైన బిద్అత్‌ల కోవకు చెందుతాయి.

కొన్ని రకాల బిద్అతులు షిర్క్ (బహుదైవారాధన)కు సాధనంగా దోహదపడతాయి. ఉదాహరణకు : సమాధులపై కట్టడాలు నిర్మించటం, అక్కడ నమాజ్ చేయటం, దుఆ చేయటం.

కొన్ని బిద్అతులు భ్రష్టు పట్టిన విశ్వాసాలకు ప్రతీకగా ఉంటాయి. ఉదాహరణకు: షరీయత్ ఆధారాలకు విరుద్ధంగా ఉన్న ఖవారిజ్, ఖద్రియ, మర్జియ వర్గాల పలుకులు, సిద్ధాంతాలు.

కొన్ని రకాల బిద్అతులు పాపంగా, అవిధేయతగా భావించబడతాయి. ఉదాహ

https://teluguislam.net

రణకు : భవబంధాల పరిత్యాగం (సన్యాసులుగా, సాధువులుగా, బైరాగుల మాదిరిగా జీవించటం), ఎండలో నిలబడి ఉపవాస దీక్షబూనటం, లైంగిక వాంఛలను అంతమొందించే ఉద్దేశంతో శస్త్ర చికిత్స చేసుకోవటం ఇత్యాదివి. (అల్ ఏతెసాముల్ షాతిబీ–2/37)

హెచ్చరిక :

ఎవరయినా బిద్అతులను మంచి బిద్అత్ (బిద్అతె హసన), చెడు బిద్అత్ (బిద్అతె సయ్యిఅ) అని విభజించుకుంటే ఈ విభజన కూడా ముమ్మాటికీ తప్పే. ఇది «فَإِنَّ كُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ» "నిశ్చయంగా ప్రతి బిద్అత్ మార్గభ్రష్టతే" అన్న మహాప్రవక్త (ﷺ) వారి ప్రవచనానికి విరుద్ధం. ఎందుకంటే మహాప్రవక్త (ﷺ) బిద్అతు లన్నింటినీ మార్గభ్రష్టత్వం పరిధిలోకే తీసుకున్నారు. అలాంటప్పుడు ఎవరయినా ప్రతి బిద్అత్ మార్గభ్రష్టత్వం కాదని, కొన్ని బిద్అతులు మంచివి కూడా అయి ఉంటాయని అంటే ఏమనుకోవాలి?

హాఫిజ్ ఇబ్నె రజబ్ (رحمه الله) తన పుస్తకం "షరహుల్ అర్బయీన్"లో ఇలా వ్రాశారు:

"నిశ్చయంగా ప్రతి బిద్అత్ మార్గభ్రష్టతే" అన్న మహాప్రవక్త (ﷺ) మాట అత్యంత సమగ్రమైన మాట. ఏ బిద్అత్ కూడా దాని పరిధికి అవతల లేదు. ఇది ధార్మిక సూత్రాలలో అత్యంత ముఖ్యమైన సూత్రం. ఇది ప్రవక్త (ﷺ) గారి ఈ ఉపదేశాన్ని పోలినది :

"مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ" (بخاری ومسلم)

"ఎవరయినా మా ఈ విషయం (ధర్మం)లో లేని వస్తువు దేనినయినా సృష్టిస్తే, అది తిప్పికొట్టబడుతుంది." (బుఖారీ, ముస్లిం)

కాబట్టి ఎవరయినా సరే ఏదైనా వినూత్న వస్తువును కల్పించి, దానిని ఇస్లాం ధర్మం వైపు ఆపాదిస్తే అది స్వీకారయోగ్యం కాజాలదు. ఎందుకంటే ధర్మంలో దానికెలాంటి మూలంగానీ, ప్రాతిపదికగానీ లేదు. కనుక అది ఖచ్చితంగా అపమార్గమే. దానితో ధర్మానికి (దీన్‌కు) ఎలాంటి సంబంధం లేదు – అది విశ్వాసపరమయిన అంశాలకు చెందినదైనా సరే, మనో వాక్కాయ కర్మలకు చెందినదైనా సరే! (జామెవుల్ ఉలూమ్ వల్ హుక్మ్ – పేజీ : 233)

'బిద్అతె హసన' అనే విభజన చేసిన వారు, తరావీహ్ నమాజ్‌కు సంబంధించి హజ్రత్ ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (رضي الله عنه) గారి పలుకును ఉదాహరిస్తారు. ఆయన (رضي الله عنه) ఇలా అన్నారు : "نِعْمَةِ الْبِدْعَةُ هَذِهِ" "ఇది ఎంత చక్కని బిద్అత్!"

'బిద్అతె హసన'ను వెనకేసుకువచ్చేవారు ఇలా అంటుంటారు : "కొన్ని కొత్త వస్తువులు ఆవిష్కరించబడినప్పటికీ తొలి కాలపు సజ్జనులు (రహ్మాతుల్లా అలైహిమ్) నిరాకరించలేదు. ఉదాహరణకు : దివ్య ఖుర్ఆన్‌ను ఒక గ్రంథంగా కూర్పుచేయటం, హదీసులను లిఖించటం, హదీసుల క్రోడీకరణ.

వారి ఈ ఆక్షేపణకు సమాధానం ఏమిటంటే, షరీఅత్‌తో ఈ విషయాలకు

https://teluguislam.net

ప్రాతిపదిక (మూలం) ఉంది. కాబట్టి ఇవి కొంగ్రొత్త విషయాలేమీ కావు. ఇక ఉమర్ (رضي الله عنه) పలుకులంటారా, అది నిఘంటువు పరమైన బిద్అతే గాని, షరీయత్ పరమైనది కాదు.

కాబట్టి షరీయత్‌లో ఏ విషయానికి 'మూలం' ఉంటుందో, దానికి సంబంధించి బిద్అత్ అని అంటే అది నిఘంటుపరమైన బిద్అత్ అని అర్థం చేసుకోవాలి. దానిని షరీయత్ భావార్థంలో గ్రహించకూడదు. ఎందుకంటే షరీయత్ పరమైన 'ఆధారం' ఏదీ లేని దానినే షరీయత్‌లో 'బిద్అత్' అనంటారు. దివ్య ఖుర్ఆన్‌ను ఒక గ్రంథం రూపంలో సేకరించే పనికి షరీఅత్‌లో ఆధారం ఉంది. ఎందుకంటే మహాప్రవక్త (ﷺ) దివ్య ఖుర్ఆన్‌ను లిఖించమని ఆజ్ఞాపించి ఉన్నారు. అయితే అది వేర్వేరు పత్రాలలో వ్రాయబడి ఉండటం వల్ల ప్రవక్త ప్రియసహచరులు (رضي الله عنه) దానిని సురక్షితం చేసే సదుద్దేశంతో ఒకే గ్రంథంగా కూర్పు చేశారు.

ఇకపోతే తరావీహ్ నమాజ్ గురించి; దైవప్రవక్త (ﷺ) స్వయంగా కొన్ని రాత్రులు సాముహికంగా తరావీహ్ నమాజ్ చేయించారు. తరువాత తరావీహ్ నమాజ్ నిమిత్తం (మస్జిద్‌లోనికి) రాలేదు. బహుశా ఈ నమాజ్ తన అనుచరులపై 'విధిగా చేయబడుతుందేమోనన్న అనుమానం కొద్దీ ఆయన (ﷺ) రాలేదన్నమాట! అయితే ప్రవక్త సహచరులు (رضي الله عنهم) మాత్రం ప్రవక్త (ﷺ) గారి కాలంలోనూ ఆయన (ﷺ) తదనంతరం కూడా ఈ తరావీహ్ నమాజ్‌ను వ్యక్తిగతంగా చేసుకునేవారు. చివరకు ద్వితీయ ఖలీఫా హజ్రత్ ఉమర్ (رضي الله عنه) తన పరిపాలనా కాలంలో వారందరినీ ఒకే ఇమామ్ వెనుక నిలబెట్టి – మహాప్రవక్త (ﷺ) వెనుక నిలబడి తాము ఆ నమాజ్ చేసినట్లుగానే – చేయించారు. కనుక ఇది దీన్‌లో బిద్అత్‌గా భావించబడదు.

అలాగే హదీసుల క్రోడీకరణకు సంబంధించిన ఆధారం (మూలం) కూడా షరీయత్‌లో ఉంది. దైవప్రవక్త (ﷺ) స్వయంగా తన సహచరుల్లో కొంతమంది కోరిక మేరకు కొన్ని హదీసులను లిఖించుకోమని ఆదేశించారు. అందువల్ల అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్ర్ బిన్ ఆస్ (رضي الله عنه) దైవప్రవక్త (ﷺ) హయాంలో హదీసులను లిఖించేవారు. కాకపోతే ఆయన (ﷺ) జీవిత కాలంలో హదీసులను గ్రంథస్థం చేయరాదన్న సర్వసాధారణమైన ఆజ్ఞ ఉండేది నిజమే. ఎందుకంటే ఈ లేఖన ప్రక్రియలో సహచరులు ఖుర్ఆన్‌తో పాటు హదీసులను ఎక్కడ కలగాపులగం చేస్తారోనన్న భయం ఉండేది. అయితే ఆయన (ﷺ) పరమపదించాక ఈ భయం తొలగిపోయింది. ఎందుకంటే ప్రవక్త (ﷺ) తనువు చాలించక ముందే దివ్య ఖుర్ఆన్ అవతరణ సంపూర్ణమయింది. అందుచేత ప్రవక్త ప్రియ సహచరులు (رضي الله عنه) ఏకాగ్రచిత్తంతో హదీసులను క్రోడీకరించే పనిలో నిమగ్నులైపోయారు.

కనుక తమ ప్రభువు పంపిన గ్రంథాన్ని, తమ ప్రవక్త (ﷺ) సున్నత్‌ను (హదీసులను) వృథాకాకుండా, అవి వినాశకారుల పరం కాకుండా సురక్షితం చేసిన వారికి అల్లాహ్ అత్యుత్తమ ప్రతిఫలం ప్రసాదించుగాక!

రెండవ ప్రకరణం

ముస్లింలలో పొడసూపిన బిద్అతులు : కారణాలు, ప్రేరకాలు

1. ముస్లింల జీవితాలలో పొడసూపిన బిద్అతులు ;

దీని క్రింద రెండు ప్రధానాంశాలున్నాయి.

మొదటిది : బిద్అతులు పుట్టిన సమయం

షేఖుల్ ఇస్లాం ఇబ్నె తైమియ (رحمه الله) 'మజ్మూఅ అల్ ఫతావా' (10/354)లో ఇలా అంటున్నారు :

శాస్త్రాలు, ఆరాధనలకు సంబంధించి కొంగ్రొత్త పోకడలు (బిద్అతులు) ధర్మ ఖలీఫాల చివరి కాలంలో తలెత్తాయని తెలుసుకోండి. మహాప్రవక్త (ﷺ) సయితం దీని గురించి తెలియజేసి ఉన్నారు. ఆయన (ﷺ) ఇలా అన్నారు :

"مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ فَسَيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَ سُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ" (ابوداود:٤٦٠٧ صحيح، ترمذي:٢٦٧٦ صحيح)

"మీలో జీవించి ఉన్నవానికి ఎన్నో విభేదాలు కానవస్తాయి. కనుక మీరు నా విధానాన్ని (సున్నత్‌ను), నా తర్వాత సన్మార్గగాములైన మార్గదర్శక ఖలీఫాల విధానాన్ని ఖచ్చితంగా అనుసరించండి." (అబూదావూద్-4607, తిర్మిజీ-2676 హసన్)

అన్నిటికన్నా ముందు విధివ్రాతను (అదృష్టాన్ని) నిరాకరించేవారు పుట్టుకొచ్చారు. తరువాత విశ్వాసం (ఈమాన్) నుండి ఆచరణ (అమల్)ను వేరుపరచే ఇర్జాఅ, తష్యీా, ఖవారిజ్‌ల బిద్అతులు పొడసూపాయి. ఆ తరువాత ఉస్మాన్ (رضي الله عنه) అమరగతి నొందినమీదట చీలిక వచ్చినపుడు హురూరియాల కొత్త పోకడలు తలెత్తాయి. దరిమిలా సహాబా చివరి కాలంలో- అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్, అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్బాస్, జాబిర్ ప్రభృతుల చివరి కాలంలో 'ఖద్రియ' వర్గం పుట్టుకొచ్చింది. దానికి సమీప కాలంలోనే 'మర్జియ' ముఠా పుట్టింది. జహ్మియ వర్గీయులు మాత్రం ఉమర్ బిన్ అబ్దుల్ అజీజ్ (رحمه الله) మరణించిన తరువాత తాబయీన్ల చివరి కాలంలో తలెత్తారు. ఈ వర్గీయుల గురించి ఉమర్ బిన్ అబ్దుల్ అజీజ్ ప్రజలను హెచ్చరించారని కూడా అనబడుతోంది. జహమ్ బిన్ సఫ్వాన్ ఖురాసాన్‌లో జన్మించాడు. అది హెషామ్ బిన్ అబ్దుల్ మలిక్ ఖిలాఫత్ కాలం.

ఈ బిద్అతులు హిజ్రీ 2వ శతాబ్దిలో ప్రస్ఫుటం అయినాయి. అప్పటికి కొంతమంది సహాబా కూడా జీవించి ఉన్నారు. వారంతా ఈ బిద్అతులను ఖండించేవారు. ఆ తరువాత

https://teluguislam.net

'ఏతెజాల్' బిద్‌అతులు తలెత్తాయి. ముస్లింలలో ఉపద్రవాలు పుట్టుకొచ్చాయి. వివిధ అంశాలపై వారు విభేదించుకోసాగారు. బిద్‌అతుల మోజులో కొంతమంది మనోవాంఛల వెనుక పరుగెత్తటం మొదలెట్టారు. 'తసవ్వుఫ్' అనే బిద్‌అత్, సమాధులపై నిర్మాణాలు చేసే బిద్‌అత్ ముఫ్‌జల కాలం తర్వాత పుట్టుకొచ్చింది. ఈ విధంగా కాలక్రమేణా రంగురంగుల కొత్త పోకడలు పొడసూపాయి.

రెండవది : బిద్‌అతుల జన్మస్థలం

ఇస్లాంలో బిద్‌అతుల (నవీన పోకడల) పుట్టుకకు సంబంధించి ఆయా రాజ్యాల పరిస్థితి విభిన్నంగా ఉంది. షేఖుల్ ఇస్లాం ఇబ్నె తైమియ (رحمه الله) ఇలా అంటున్నారు : ప్రవక్త సహచరులు (رضي الله عنهم) విశ్రమిస్తున్న ప్రదేశాలు, విజ్ఞానం, విశ్వాస కాంతులు విరజిమ్మిన కేంద్రాలు ఐదు – మక్కా, మదీనా, కూఫా, బస్రా, సిరియా. ఈ ఐదు నగరాల నుండే ఖుర్‌ఆన్, హదీసు, ఫికహ్, ఆరాధనలు, తత్సంబంధితమయిన ఇస్లామీయ వ్యవహారాలు ఉచ్ఛస్థితికి చేరాయి. కాగా; ఒక్క మదీనా నగరం మినహా మిగిలిన ఈ నాలుగు నగరాల నుండీ సూత్రప్రాయమైన (విశ్వాసపరమయిన) బిద్‌అతులు పొడసూపాయి.

కూఫా నగరంలో షియయియత్, ఇర్జాఅ ధోరణులు ప్రబలినాయి. దరిమిలా అవి ఇతర ప్రాంతాలకు సోకాయి. బస్రాలో ఖద్రియత్, ఏతెజాల్ తదితర భ్రష్టుపట్టిన ఆరాధనా పోకడలు పుట్టి, ఇతర పట్టణాలకు ప్రాకాయి. సిరియా నగరం నాసిబియత్, ఖద్రియత్ తత్వానికి కేంద్రస్థానంగా ఉండేది. జహ్మియత్ మాత్రం ఖురాసాన్ క్షేత్రంలోని నవాహిలో పొడసూపింది. ఇది అత్యంత జుగుప్సాకరమయిన పోకడ.

ఈ కొంగ్రొత్త పోకడలు (బిద్‌అతులు) మదీనా నగరానికి దూరంగానే ఉండేవి. హజ్రత్ ఉస్మాన్ (رضي الله عنه) దారుణంగా హత్య గావించబడిన తరువాత, మదీనా నగరంలోని ముస్లింల విభేదాలు తారస్థాయికి చేరిన సంగతి వాస్తవమేగాని, బిద్‌అతుల నుండి మాత్రం మదీనా పురి సురక్షితంగా ఉండింది. బిద్‌అతులను తమ అంతర్యాలలో దాచిపెట్టు కున్నవారు అక్కడా లేకపోలేదు. అయితే అలాంటివారు ప్రజాబాహుళ్యం దృష్టిలో నిందార్హులుగా ఉండేవారు. అక్కడ ఖద్‌రియాల ఒక చిన్న ముఠా ఉండేది. కాని అది అణగిమణగి ఉండేది. అయితే కూఫాలో మాత్రం తష్‌యీ, ఇర్జా ముఠాల వారు చెలరేగిపోయేవారు. బస్రాలో ఏతెజాల్ ముఠాకు పట్టపగ్గాలుండేవి కావు. సిరియాలో నాజియత్ పోకడ పెల్లుబికింది. వారు ప్రవక్త కుటుంబీకుల (అహ్లె బైత్) పట్ల వైరభావం కలిగి ఉండేవారు. మహనీయ ముహమ్మద్ (صلى الله عليه وسلم) వారి ఒక ప్రవచనం ప్రకారం దజ్జాల్ అనేవాడు మదీనా నగరంలో ప్రవేశించలేడు. ఇమామ్ మాలిక్ శిష్యుల కాలం వరకూ (హిజ్రీ 4వ శతాబ్ది వరకూ) మదీనాలో జ్ఞాన సుధా ఝరులు ప్రవహించాయి. విశ్వాస (ఈమాన్) సుగంధం గుబాళించింది. (మజ్మూఅ అల్ ఫతావా – 20/300–303)

ఇస్లాం యొక్క తొలి మూడు అత్యుత్తమ శతాబ్దులలో మదీనా మునవ్వరాలో ఏ రకమయిన బిద్‌అత్ కూడా వ్రేళ్లూనుకోలేకపోయింది. ధర్మ సూత్రాలకు సంబంధించిన బిద్‌అత్ కూడా అక్కడ జన్మించలేదు.

(2) కొత్తపోకడల పుట్టుకకు ప్రధాన కారణాలు :

మార్గవిహీనత, మార్గభ్రష్టతల నుండి సురక్షితంగా ఉండే మార్గం ఒక్కటే - దైవగ్రంథాన్ని, దైవప్రవక్త (ﷺ) విధానాన్ని ఆశ్రయించటం. అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు :

﴿وَأَنَّ هَـٰذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ﴾ (الانعام: ۱۵۳)

"ఇదే నా రుజుమార్గం. కనుక మీరు దీనినే అనుసరించండి. ఇతరత్రా మార్గాలను అనుసరించకండి. అవి మిమ్మల్ని అల్లాహ్ మార్గం నుండి వేరుపరుస్తాయి." (అల్ అన్ ఆమ్ : 153)

ఈ విషయాన్ని దైవప్రవక్త (ﷺ) అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఊద్ (رضي الله عنه) హదీసులో విడమరచి చెప్పారు. ఆయన (رضي الله عنه) ఇలా తెలిపారు :

"خَطَّ لَنَا رَسُولُ اللهِ ﷺ خطاً فقال: هٰذا سَبِيلُ اللهِ ثُمَّ خطَّ خُطُوطًا عَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ ثُمَّ قَالَ: وَهٰذِهِ سُبُلٌ عَلَى كُلِّ سَبِيلٍ مِنْهَا شَيْطَانٌ يَدْعُو إِلَيْهِ)) (احمد:۳۹۲۸، ابن حبان)

దైవప్రవక్త (ﷺ) నేలపై ఒక గీతగీసి "ఇది అల్లాహ్ మార్గం" అని చెప్పారు. ఆ తరువాత దానికి కుడి ప్రక్కనా, ఎడమ ప్రక్కనా కొన్ని గీతలు గీసి "ఇవి (వంకర టింకర) దారులు. వీటిపై షైతాన్ పొంచి ఉన్నాడు. వాడు ఈ దారులపైకి మనుషుల్ని పిలుస్తూ ఉన్నాడ"ని సావధానపర్చారు.

ఆ తరువాత ఆయన (ﷺ) ఈ సూక్తిని పఠించారు :

﴿وَأَنَّ هَـٰذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ (الانعام:۱۵۳)

"ఇదే నా రుజుమార్గం. కనుక మీరు దీనినే అనుసరించండి. ఇతరత్రా మార్గాలను అనుసరించకండి. అవి మిమ్మల్ని అల్లాహ్ మార్గం నుండి వేరుపరుస్తాయి. మీరు భయభక్తుల వైఖరిని అవలంబించేటందుకు గాను అల్లాహ్ మీకు ఈ విధంగా తాకీదు చేస్తున్నాడు." (అల్ అన్ ఆమ్ : 153)

(ఈ హదీసును అహ్మద్-3928, ఇబ్నె హిబ్బాన్, హాకిమ్ తదితరులు ఉల్లేఖించారు).

ఈ హదీసు ద్వారా అవగతమయ్యే దేమిటంటే ఖుర్ఆన్ హదీసుల పట్ల విముఖత చూపేవారి కోసం కొత్త కొత్త అపమార్గాలు, కొత్త కొత్త బిద్అత్‌లు వేచి ఉంటాయి. అందమయిన మాటలతో, ఆకర్షణీయమైన చేష్టలతో అవి తమ వైపునకు లాక్కుంటాయి.

https://teluguislam.net

బిద్అతుల పుట్టుపూర్వోత్తరాలు : కారణాలు

- ధర్మాదేశాల పరిజ్ఞానం లేకపోవటం.
- మనోవాంఛల వెనుక పోవటం.
- ఏదైనా ఒక ప్రత్యేక దృక్పథం లేదా కొందరు ప్రత్యేక వ్యక్తుల పట్ల దురభిమానం కలిగి ఉండటం.
- అవిశ్వాసుల అడుగులకు మడుగులొత్తటం.

ఈ కారణాలను మరి కాస్త వివరంగా తెలుసుకుందాం.

(అ) ధర్మాదేశాల పట్ల తగు పరిజ్ఞానం కొరవడటం :

కాలక్రమేణా ప్రజలు దైవదౌత్య కాలం నాటి విశేష చిహ్నాలకు, ప్రభావాలకు దూరమవసాగారు. ధర్మజ్ఞానం తగ్గింది. ధర్మావగాహన లోపించసాగింది. అజ్ఞానం ప్రబలింది. మహాప్రవక్త (ﷺ) తన ఈ ప్రవచనం ద్వారా ఈ విషయం ముందే చెప్పారు :

"مَنْ يعِشْ مِنكُمْ فَسَيَرَى اخْتِلافًا كَثِيرًا" (ابوداود: ۴۶۰۷ صحیح، ترمذی: ۲۶۷۶ صحیح)

"మీలో జీవించి ఉన్న వ్యక్తి ఎన్నో భేదాభిప్రాయాలను గమనిస్తాడు." (అబూదావూద్-4607, తిర్మిజీ-2676, తిర్మిజీ దీనిని ప్రామాణిక హదీసుగా పేర్కొన్నారు).

ఇంకా ఈ విధంగా చెప్పారు :

"إِنَّ اللّٰهَ لَا يَقْبِضُ الْعِلْمَ انْتِزَاعًا يَنْتَزِعُهُ مِنَ الْعِبَادِ لٰكِنْ يَقْبِضُ الْعِلْمَ بِقَبْضِ الْعُلَمَاءِ حَتّٰى إِذَا لَمْ يُبْقِ عَالِمًا اتَّخَذَ النَّاسُ رُؤُوسًا جُهَّالًا فَسُئِلُوا فَأَفْتَوْا بِغَيْرِ عِلْمٍ فَضَلُّوا وَأَضَلُّوا" (بخاری مسلم)

"అల్లాహ్ జ్ఞానము (ఇల్మ్)ను ఒక్కసారిగా మనుషుల నుండి లాక్కుని సమాప్తం చేయడు. ఆయన జ్ఞానుల (ఉలమా)కు మరణ మొసగటం ద్వారా దానిని క్షీణింపజేస్తాడు. ఆఖరికి ఏ ఒక్క జ్ఞానినీ సజీవంగా వదలక పోయేసరికి ప్రజలు అజ్ఞానులను తమ నాయకులుగా చేసుకుంటారు. తరువాత ప్రజలు ధర్మాదేశాల గురించి వారిని ప్రశ్నిస్తారు. వారేమో జ్ఞానంతో నిమిత్తం లేకుండానే తీర్పు (ఫత్వా) ఇస్తారు. ఆ విధంగా వారు స్వయంగా దారి తప్పినది గాక ఇతరులను కూడా దారి తప్పిస్తారు." (సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లిం)

(జామె బయానుల్ ఇల్మ్ వ ఫజ్లిహీ లి ఇబ్నె అబ్దిల్ బర్ - 1/180)

https://teluguislam.net

దీనిద్వారా స్పష్టమయిందేమిటంటే; జ్ఞానం (ఇల్మ్) ద్వారా, జ్ఞానుల (ఉలమా) ద్వారా మాత్రమే ఈ కొత్త పుంతలను ఎదుర్కోవటం సాధ్యం. జ్ఞానం, జ్ఞానులు రంగంలో కరువైపోయిననాడు కొత్త పుంతలు తొక్కేవారు స్వైరవిహారం చేస్తారు. అడ్డూ ఆపూ లేకుండా బిద్అతులను వ్యాపింపజేస్తారు.

(ఆ) మనోవాంఛలను అనుసరించటం :

ఖుర్ఆన్ హదీసులను విడనాడిన వాడు అవశ్యంగా తన మనోవాంఛల వెనుక పరుగులు తీస్తాడు. ఈ యదార్థాన్ని తెలుపుతూ పరమ ప్రభువు ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ﴾ (القصص:٥٠)

మరి వారు గనక నీ సవాలును స్వీకరించకపోతే, వారు తమ మనోవాంఛలను అనుసరించే జనులని తెలుసుకో. అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వాన్ని కాకుండా తన మనోవాంఛల వెనుక నడిచే వానికన్నా ఎక్కువ మార్గభ్రష్టుడెవడుంటాడు?" (అల్ ఖసస్ : 50)

ఇంకా ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు:

﴿أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِن بَعْدِ اللَّهِ﴾ (الجاثية:٢٣)

తన మనోవాంఛలను ఆరాధ్య దైవంగా చేసుకున్నవాణ్ణి నీవు చూశావా? అంతా తెలిసినప్పటికీ – అల్లాహ్ అతన్ని అపమార్గానికి లోను చేశాడు. అతని చెవులకూ, అతని హృదయానికీ సీలు వేశాడు. అతని కళ్ళపై కూడా తెరను వేసేశాడు. ఇక ఇప్పుడు అలాంటి వ్యక్తిని – అల్లాహ్ తర్వాత – సన్మార్గానికి తెచ్చేవాడెవడుంటాడు? (అల్ జాసియహ్ : 23)

(ఇ) కొన్ని ప్రత్యేక అభిమతాల పట్ల, కొందరు వ్యక్తుల పట్ల దురభిమానం

ఏదైనా ఒక ప్రత్యేక దృక్పథాన్ని, సిద్ధాంతాన్ని గుడ్డిగా అనుసరించటం, లేదా కొందరు వ్యక్తుల పట్ల గల ప్రేమాతిశయంతో పక్షపాత వైఖరిని అవలంబించటం మనిషికి సత్యాన్వేషణా మార్గంలో ఎప్పటికీ ప్రతిబంధకంగానే ఉంటుంది. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు:

https://teluguislam.net

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا﴾ (البقرة :١٧٠)

"అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన గ్రంథాన్ని అనుసరించండి" అని వారికి చెప్పినప్పుడల్లా, 'మా తాతలు తండ్రులు అవలంబిస్తూ ఉండగా చూచిన పద్ధతినే మేము పాటిస్తాము' అని వారు సమాధానమిస్తారు." (అల్ బఖర : 170)

నేడు సూఫీలను అనుసరించేవారి పరిస్థితి కూడా ఇదే. సమాధులను పూజించే కొందరు దురభిమానుల ధోరణి కూడా ఇదే. దైవగ్రంథాన్ని, దైవప్రవక్త (ﷺ) విధానాన్ని అనుసరించండి అని వారిని కోరినప్పుడల్లా వారు సిద్ధాంతకర్తలైన గురువులను, మషాయఖ్లను, తండ్రీతాతల పద్ధతులను ఉదాహరించి, వారినే తమ ఆదర్శమూర్తులుగా పేర్కొంటారు.

(ఈ) అవిశ్వాసులను పోలిన పద్ధతులను పాటించటం :

అవిశ్వాసుల అడుగులకు మడుగులొత్తడం, దైనందిన జీవితంలో వారి శైలిని పుణికి పుచ్చుకోవటం ద్వారా మనిషి చాలా తొందరగా బిద్అతులకు అలవాటు పడతాడు. ఉదాహరణకు : హజ్రత్ అబూ వాఖిద్ లైసీ (رضي الله عنه) హదీసు – ఆయన ఇలా తెలిపారు: "మేము దైవప్రవక్త (ﷺ)తో కలిసి హునైన్ (యుద్ధం కొరకు) బయలుదేరాము. మేము అవిశ్వాసాన్ని వీడి ఎక్కువ కాలం గడవలేదు. ఆ కాలంలో అవిశ్వాసులు రేగు వృక్షం వద్ద నిలబడి, ఆ వృక్షానికి తమ ఖడ్గాలు (శుభం కొరకు) వ్రేలాడదీసేవారు. అది **'జాతుల్ అన్వాత్'** గా వ్యవహరించబడేది. మేము వెళుతున్న మార్గంలో కూడా ఒక రేగు వృక్షం ఎదురయ్యేసరికి, "ఓ దైవప్రవక్తా (ﷺ)! మా కోసం కూడా – ముష్రిక్కుల మాదిరిగా – ఒక **'జాతె అన్వాత్'**ను నిర్ధారించండి" అని విన్నవించుకున్నాము. ఇది వినగానే దైవప్రవక్త (ﷺ) ఆశ్చర్యచకితులై ఇలా అన్నారు :

"سُبْحَانَ اللَّهِ هَذَا كَمَا قَالَ قَوْمُ مُوسَى! إِنَّهَا السُّنَنُ، قُلْتُمْ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ كَمَا قَالَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ لِمُوسَى: ﴿اجْعَل لَّنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ﴾ لَتَرْكَبُنَّ سُنَّةَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ (ترمذي:٢١٨٠ صحيح، الاعراف:١٣٨)

"సుబ్హానల్లాహ్! ఇవేకదా (అప) మార్గాలంటే! ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉందో ఆ శక్తిమంతుని సాక్షి! ఇస్రాయీల్ వంశీయులు మూసా (عليه السلام)తో అన్నమాటే మీరన్నారు. వారు (ఇస్రాయీల్ సంతతివారు) ఇలా అని ఉన్నారు : "వీళ్లకు ఈ ఆరాధ్య దైవాలు ఉన్నట్లు మాక్కూడా ఒక దేవుణ్ణి చేసిపెట్టవా!' దానికి మూసా(عليه السلام), 'నిజంగానే మీరు మూర్ఖజనులు" అన్నాడు. (అల్ ఆరాఫ్ : 138)

https://teluguislam.net

"మీరు మీ పూర్వీకులయిన పెద్దలను అనుసరిస్తారు." (దీనిని తిర్మిజీ – 2180 ఉల్లేఖించి, ప్రామాణికమైనదిగా ఖరారు చేశారు)

ఈ హదీసు ద్వారా తేటతెల్లమైన విషయం ఏమిటంటే, అవిశ్వాసుల పంథాను అనుసరించాలన్న కుతూహలమే ఇస్రాయీల్ వంశీయులను బరితెగించేలా చేసింది. ఆఖరికి వారు ఎంతవరకు పోయారంటే, తమ కోసం ఓ కొత్త దేముణ్ణి చేసిపెట్టమని సాక్షాత్తూ దైవప్రవక్త మూసానే డిమాండు చేశారు. అవిశ్వాసుల పోకడలు రమణీయంగానే ఉండవచ్చు. దానికి ప్రభావితుడైన బలహీన విశ్వాసులు దారితప్పే అవకాశం ఉంటుంది. ఎవరో ఎందుకు? సాక్షాత్తూ మహాప్రవక్త (ﷺ) సహచరులే, తమ కోసం కూడా ముష్రిక్కుల మాదిరి 'జాతె అన్వాత్' నొక దానిని కల్పించమని అభ్యర్థించారు.

నేటి పరిస్థితిలో ఏమాత్రం మార్పులేదు. ఎందుకంటే ముస్లింలలో మెజారిటీ జనులు కొత్తపుంతలు తొక్కటంలో, షిర్కును అనుసరించటంలో అన్యులను అనుకరిస్తున్నారు. ఉదాహరణకు : పుట్టిన రోజు పండగ చేసుకోవటం, కొన్ని ప్రత్యేక పనుల కోసం సాప్తాహిక కార్యక్రమాలు నిర్వహించటం, కొన్ని ధార్మిక సంఘటనలను, కొందరు వ్యక్తులను స్మరించుకునేందుకు ఉత్సవాలు జరపటం, స్మారక స్థూపాలు ప్రతిష్ఠించటం, సంతాప సభలు కండక్ట్ చేయటం, సమాధులపై కట్టడాలు కట్టడం మొదలగునవి.

https://teluguislam.net

మూడవ ప్రకరణం

బిద్అతీల విషయంలో ఇస్లామీయ సమాజం వైఖరి, వారి పోకడలను ఖండించటంలో 'అహ్లెసున్నత్ వల్ జమాఅత్' విధానం

(1) బిద్అతీల విషయంలో అహ్లె సున్నత్ వల్ జమాఅత్ వైఖరి :

'అహ్లె సున్నత్ వల్ జమాఅత్' వారు నిత్యం బిద్అతీల పనులను ఖండిస్తూ వచ్చారు. దీనివల్ల పట్టబోయే దుర్గతి గురించి హెచ్చరించారు. తత్సంబంధితమయిన కొన్ని మచ్చుతునకలు ఇవి :

(అ) ఉమ్మె దర్దా (رضي الله عنها) కథనం : "ఒకసారి అబూదర్దా (رضي الله عنه) ఆగ్రహంతో ఊగిపోతూ నా వద్దకు వచ్చారు. 'ఇంతకీ ఏం జరిగింది?' అని నేనడిగాను. దానికి ఆయన ఇలా అన్నారు : 'దైవసాక్షి! వారిలో ముహమ్మద్ (ﷺ) అందజేసిన ధర్మంలోని ఏ వస్తువూ నాకు కనిపించటం లేదు. చూడబోతే వారంతా నమాజు చేసేవారే." (బుఖారీ)

(ఆ) ఉమర్ బిన్ యహ్యా కథనం : ఆయన ఇలా తెలిపారు – నేను నా తండ్రి చెప్పగా విన్నాను. ఆయన గారు తన తండ్రి ఆధారంగా ఈ విషయాన్ని వివరించారు : "మేము ఫజ్ర్ నమాజ్‌కు ముందు అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఊద్ (رضي الله عنه) గుమ్మం వద్ద కూర్చునేవారం. ఆయన బయటకు రాగానే మేమందరం ఆయన గారితో కలిసి మస్జిద్‌కు వెళ్ళేవారం. ఒకనాటి మాట! మా వద్దకు అబూ మూసా అష్అరీ (رضي الله عنه) ఏతెంచారు. 'ఏమిటీ, అబూ అబ్దుర్రహ్మాన్ ఇంకా బయలుదేరలేదా?' అని ఆయన అడిగారు. 'లేద'ని మేమన్నాము. ఆయనగారు కూడా ఆయన (అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్వూద్) కోసం మాతోపాటే నిరీక్షించారు. ఆయన బయటికి రాగానే, మేమంతా లేచి నిలబడ్డాము. ఆయన (అబూ మూసా) ఇలా అన్నారు : 'ఓ అబూ అబ్దుర్రహ్మాన్! నేను ఇప్పుడిప్పుడే మస్జిద్‌లో ఒక దృశ్యం చూశాను. అది నాకు నచ్చలేదు. అల్ హమ్దులిల్లాహ్ నేను చూసిన వస్తువు మంచిదే.' 'ఇంతకీ ఏమిటదీ?' అని ఆయన ప్రశ్నించగా, ఆయన ఇలా సమాధానమిచ్చారు: 'తమరు గనక బ్రతికి ఉంటే, తమరే తమ కళ్లతో దానిని చూసుకుంటారు' అని చెప్పి ఇలా వివరించారు : 'నేను మస్జిద్‌లో కొంతమందిని నమాజు నిరీక్షణలో వలయాకారంలో కూర్చోవటం చూశాను. ప్రతి వలయం మధ్యలో ఒక వ్యక్తి ఉన్నాడు. అతని చేతిలో కంకరరాళ్ళు ఉన్నాయి. అతను జనులను ఉద్దేశ్యించి, వందసార్లు **"అల్లాహు అక్బర్"** అనండి అంటున్నాడు. వారంతా వందసార్లు **"అల్లాహు అక్బర్"** అంటున్నారు. తరువాత అతను వందసార్లు **"లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్"** అనండి అని పురమాయిస్తున్నాడు. వారంతా వందసార్లు **"లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్"** అంటున్నారు. తరువాత అతను వందసార్లు **"సుబ్‌హానల్లాహ్"** అనండి అని చెబుతున్నాడు. వారంతా వందసార్లు **"సుబ్‌హానల్లాహ్"**

https://teluguislam.net

అంటున్నారు.' 'మరయితే మీరు వారితో ఏమన్నారు?' అని ఆయన అడిగారు. 'నేను దీని గురించి మీ అభిప్రాయం, ఆజ్ఞ ఏమిటో తెలుసుకునేందుకు వేచి ఉన్నాను. వారిని ఏమీ అనలేదు' అని సమాధానమిచ్చారు. 'మీరు మీ పాపాలను లెక్కపెట్టుకోండి అని వారిని ఎందుకు ఆజ్ఞాపించలేదు? వారి పుణ్యకార్యమేదీ వృథా అవదని కూడా మీరు వారికి భరోసా ఇవ్వాల్సింది కదా!' అని అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్వూద్ (رضي الله عنه) అన్నారు.

తరువాత ఆయన బయలుదేరారు. మేము కూడా ఆయన వెనకే నడిచాము. చివరకు అక్కడ వృత్తాకారంలో కూర్చుని ఉన్నవారిలో ఒక బృందం వద్దకు వెళ్ళారు. అక్కడ వారినుద్దేశించి, "ఇంతకీ మీరిక్కడ ఏం చేస్తున్నారు?" అని ప్రశ్నించారు. దానికి వారు, "ఓ అబూ అబ్దుర్రహ్మాన్! ఇవి కంకర రాళ్లు. వీటి సహాయంతో మేము తక్బీర్, తహ్లీల్, తస్బీహ్, తహ్మీద్‌లను లెక్కించుకుంటున్నాము" అని బదులిచ్చారు.

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్వూద్ (رضي الله عنه) వారందరినీ ఉద్దేశించి ఇలా ఉపదేశించారు : "(లెక్కించుకోవాలనే ఉంటే) మీరు మీ పాపాలను లెక్కపెట్టుకోండి. మీ పుణ్యకార్యమేదీ వృథా గావించబడదని నేను మీకు హామీ ఇస్తున్నాను. ఓ ముహమ్మద్ సమాజ సభ్యులారా! మీ పాడుగాను! మీరెంత తొందరగా వినాశకర మార్గాన పడిపోయారు కదా! ఆయన(صلى الله عليه وسلم) సహచరులు ఇంకా బ్రతికే ఉన్నారు. ఆయన (صلى الله عليه وسلم) దుస్తులు ఇంకా శిథిలమవనే లేదు. ఆయన (صلى الله عليه وسلم) పాత్రలు ఇంకా పగిలిపోలేదు. ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణముందో ఆ శక్తిమంతుని సాక్షిగా చెబుతున్నా! మీరు ఉంటే ముహమ్మద్ (صلى الله عليه وسلم) పద్ధతికన్నా మంచి పద్దతి మీద ఉన్నారు లేదా మీరు మార్గభ్రష్టత యొక్క ద్వారాన్నయినా తెరువబోతున్నారు!"

అలా చెప్పి ఆయన (رضي الله عنه) అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోయారు. అమ్ర్ బిన్ సలమా ఇలా అంటున్నారు : మేము వారిలో అనేకులను చూశాము – వారు నహర్వాన్ యుద్ధం జరిగిన నాడు ఖవారిజ్ వర్గీయులతో చేరి మాపై కత్తులు దూయసాగారు. (సుననె దారిమీ పీఠిక : 210)

(ఇ) హజ్రత్ ఇమామ్ మాలిక్ బిన్ అనస్ (رحمه الله) వద్దకు ఒక వ్యక్తి వచ్చి, 'నేను ఎక్కడి నుండి ఇహ్రామ్ దీక్షబూనాలి?' అని అడిగాడు. "దైవప్రవక్త (صلى الله عليه وسلم) ఎక్కడి నుండి 'మీఖాత్' ను నిర్ధారించారో అక్కడి నుండి! ఆయన (صلى الله عليه وسلم) స్వయంగా ఎక్కడి నుండి ఇహ్రామ్ కట్టుకున్నారో అక్కడి నుండి!" అని ఆయన చెప్పారు. 'నేను మీఖాత్ రాకముందే ఇహ్రామ్ కట్టుకుంటే పోయిందేముందీ?' అని ఆ వ్యక్తి ప్రశ్నించాడు. "నా దృష్టిలో అది సరైంది కాద"ని మాలిక్ బిన్ అనస్ (رحمه الله) బదులిచ్చారు. 'ఎందుకు సరైంది కాదు?' అని ఆ వ్యక్తి మళ్లీ అడగటంతో ఆయన (رحمه الله), "నీవు ఉపద్రవానికి గురవుతావేమోనని నాకు భయంగా ఉంది" అన్నారు. 'ఎక్కువ మేలును కాంక్షించటంలో ఉపద్రవం ఏముంది?' అని ఆ వ్యక్తి మళ్లీ రెట్టించి అడిగాడు. ఇమామ్ మాలిక్ (رحمه الله) ఇలా అన్నారు : ఎందుకంటే అల్లాహ్ ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు :

﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ (النور: ٦٣)

వినండి! ప్రవక్త ఆజ్ఞను ఎదిరించేవారు తమపై ఏదయినా ఘోర విపత్తు వచ్చిపడుతుందేమోనని లేదా తమను ఏదయినా బాధాకర మయిన శిక్ష చుట్టుకుంటుందేమోనని భయపడాలి. (అన్ నూర్ : 63)

ఇంతకన్నా పెద్ద ఉపద్రవం ఏముంటుంది చెప్పు? నీవు నీ కొత్త ఆచరణ ద్వారా దైవప్రవక్త (ﷺ)నే మించిపోవాలనుకుంటున్నావు. అవునా!?"

(ఈ సంఘటనను అబూ షమామా గారు తన పుస్తకం – "అల్ బాయిస్ అలా ఇన్‌కార్ అల్ బిద్అ వల్ హవాదిస్" (పేజీ : 14)లో అబూబకర్ ఖిలాల్ నుండి నకలు చేశారు).

ఇవి మచ్చుకు కొన్ని సంఘటనలు మాత్రమే. ఇస్లామీయ విద్వాంసులైతే సర్వకాల సర్వావస్థల్లో అల్ హమ్దులిల్లాహ్ కొత్త పోకడలు పోయే వారిని ఎండగడుతూనే వచ్చారు.

(2) బిద్అతీల చర్యలను ఖండించటంలో 'అహ్లె సున్నత్ వల్ జమాఅత్' వారి పద్ధతి :

ఖుర్ఆన్ హదీసుల ఆధారంగా ఎదుటి వ్యక్తిని సమాధానపర్చాలన్నదే వారి విధానం. వారు బిద్అతీల సందేహాలను కూలంకషంగా వివరించి, వాటికి విరుగుడును ప్రతిపాదిస్తారు. సున్నతులను ఖచ్చితంగా పాటించవలసిందిగా సూచిస్తారు. ధర్మంలో కొత్తగా కల్పించబడిన విషయాలకు దూరంగా ఉండవలసిన ఆవశ్యకతను ఖుర్ఆన్ హదీసుల ఆధారాలతో నొక్కి వక్కాణిస్తారు. ఈ నేపథ్యంలో వారు అనేక రచనలు చేశారు. ఉదాహరణకు వాటిలో కొన్ని పుస్తకాలివి :

1. ఇమామ్ షాతిబీచే విరచితమైన "అల్ ఏతెసామ్".
2. షేఖుల్ ఇస్లాం ఇబ్నె తైమియచే విరచితమైన పుస్తకం, "ఇఖ్తెజా అస్సిరాతిల్ ముస్తఖీమ్" – ఈ పుస్తకంలోని ఓ పెద్ద భాగం బిద్అతీల చర్యలను ఖండిస్తోంది.
3. ఇబ్నె వజాహ్ చే విరచితమైన "ఇన్‌కారుల్ హవాదిస్ వల్ బిద్అ."
4. తిర్‌తోషీచే విరచితమైన "అల్ హవాదిస్ వల్ బిద్అ."
5. అబూ షామాగారి పుస్తకం–"అల్ బాయిస్ అలా ఇన్‌కారుల్ బిద్అ వల్ హవాదిస్."

మరికొన్ని కొత్త పుస్తకాలు

1. షేఖ్ అలీ మహ్‌ఫూజ్ గారి పుస్తకం "అల్ అబ్‌దాఅ ఫీ మజాద్దుల్ ఇబ్తెదా."

2. షేఖ్ ముహమ్మద్ బిన్ అహ్మద్ అల్ షఖీరీ అల్ హవామిదీ గారి పుస్తకం – "అల్ సునన్ వల్ ముబ్తదిఆత్ అల్ ముత్తాల్లుఖతు బిల్ అజ్‌కార్ వస్సలవాత్."

దైవకృపవల్ల ఇస్లామీయ విద్వాంసులు పత్రికలు, మ్యాగజైన్లు, రేడియోలు, టెలివిజన్, జుమా ప్రసంగాలు, సెమినార్లు, ప్రసంగాల ద్వారా బిద్అతీల పోకడలను నిరంతరం ఖండిస్తూ వచ్చారు. బిద్అతీలు ఏ విధంగా ముస్లిం సమాజంలో జొరబడి విశ్వాసాన్ని బలహీనపరుస్తున్నారో వివరించి, ప్రజలలో ధార్మిక చైతన్యాన్ని తీసుకువచ్చారు. ఈ విధంగా వారు ధర్మంలోని కొత్త పుంతలను నిర్మూలించటంలో, బిద్అతీల బండారాన్ని బయటపెట్టడంలో కీలకపాత్ర పోషించారు.

నాల్గవ ప్రకరణం

వర్తమాన కాలంలోని బిద్అతులు : కొన్ని మచ్చుతునకలు

ప్రస్తుత కాలంలోని బిద్అతుల కొన్ని నమూనాలు ఇవి :

1. మహాప్రవక్త (ﷺ) జన్మదినోత్సవం జరుపుకోవటం.

2. కొన్ని స్థలాలు, చిహ్నాలు, మృతులు మొదలగు వాటి ద్వారా శుభం (బరకత్) పొందటం.

3. ఆరాధనలు, దైవసామీప్యానికి సంబంధించిన బిద్అతులు.

ప్రస్తుత కాలంలో బిద్అతులు పెచ్చురిల్లిపోయాయి. దీనికి ప్రధాన కారణం నేటి కాలానికీ – దైవప్రవక్త (ﷺ) కాలానికీ మధ్య చాలా ఎక్కువ అంతరం ఉండటం, నిజ జ్ఞానం కొరవడటం, షరీయత్‌కు వ్యతిరేకమయిన విషయాల వైపు పిలుపు ఇచ్చేవారు అధికంగా ఉండటం. మహనీయ ముహమ్మద్ (ﷺ) వారు ఇలా చెప్పి ఉన్నారు :

﴿ لَتَتَّبِعُنَّ سُنَّةَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ ﴾ (رواه ابن ماجه: ٣٩٩٤ صحيح)

"మీరు తప్పకుండా మీ పూర్వీకుల అడుగు జాడల్లో నడుస్తారు."
(దీనిని ఇబ్నెమాజా–3994 ఉల్లేఖించి, ప్రామాణికంగా పేర్కొన్నారు)

ఈ హదీసు ప్రకారం ముస్లిములు అన్యుల ఆచార వ్యవహారాలను ఎక్కువగా అనుకరించటం మొదలెట్టారు.

1. మీలాదున్నబీ (ﷺ) పేరిట ఉత్సవాలు :

మహాప్రవక్త (ﷺ) పుట్టిన రోజు పేరుతో పండుగ జరుపుకోవటం వాస్తవానికి క్రైస్తవుల అనుకరణ. క్రైస్తవులు ఏసుక్రీస్తు (ఈసా عليه السلام) పుట్టిన రోజు పండుగ జరుపుకుంటారు. విద్యాగంధం లేని ముస్లిములు, రుజుమార్గానికి కుడిఎడమ వైపుల్లో కాలిబాటలు తీసుకున్న విద్వాంసులు (ఉలమా) ఏటేటా రబీవుల్ అవ్వల్ మాసంలో మహాప్రవక్త (ﷺ) పుట్టిన రోజును పురస్కరించుకుని సంబరాలు జరుపుకుంటారు. కొంతమంది ఈ ఉత్సవాన్ని మస్జిదుల్లో జరుపుకుంటే, మరికొంతమంది తమ ఇండ్లలో చేసుకుంటారు. ఇంకా కొందరు కొన్ని నిర్ణీత బహిరంగ స్థలాలలో ఈ ఉత్సవం జరుపుకుంటారు. ఈ ఉత్సవంలో ముస్లిం సమాజానికి చెందినవారు చాలాపెద్ద సంఖ్యలోనే హాజరవుతారు. ఇంతకుముందు చెప్పినట్లు ఇది క్రైస్తవుల నుండి పుణికిపుచ్చుకున్న పోకడ. పూర్వం క్రైస్తవులు ఏసుక్రీస్తు పుట్టిన రోజు పండుగను తమంతట తామే కల్పించుకున్నారు. సాధారణంగా ఈ మీలాద్ ఉత్సవాలలో క్రైస్తవులను పోలిన ఎన్నో బిద్అతులు చేయబడతాయి. కొన్ని షిర్కుతో కూడిన పనులు కూడా జరుగుతుంటాయి. ఉదాహరణకు:

https://teluguislam.net

ఈ సందర్భంలో చదవబడే నాతులు, కవితలలో దైవప్రవక్త (ﷺ) విషయంలో అతిశయిల్లడం కద్దు. వారు ఆ నాతులలో అల్లాహ్ బదులు దైవప్రవక్త (ﷺ)ను మొరపెట్టుకోవటం మొదలెడతారు. సహాయం కొరకు ప్రవక్త (ﷺ)నే అర్థించసాగుతారు. కాగా; తనను పొగిడే విషయంలో అవధులు మీరరాదని దైవప్రవక్త (ﷺ) స్వయంగా తాకీదు చేసి ఉన్నారు. ఆయన (ﷺ) ఇలా ఉపదేశించారు :

"لاتطروني كما أطرت النصارى ابن مريم إنما أنا عبد فقولوا: عبد الله ورسوله" (بخاري ومسلم)

“క్రైస్తవులు మర్యమ్ కుమారుడగు ఈసాను పొగడటంలో మితిమీరిపోయినట్లుగా మీరు నన్ను పొగడటంలో మితిమీరకండి (కడకు వారు తమ ప్రవక్తను దేవుని కుమారునిగా చేసేశారు). చూడండి! నేనొక దాసుడను. కాబట్టి నన్ను అల్లాహ్ దాసుడు, అల్లాహ్ సందేశహరుడు అని అనండి.” (బుఖారీ, ముస్లిం)

ఒక్కోసారి ‘మీలాద్’ పేరిట జరిగే ఈ సదనాలలో స్త్రీలు పురుషులు కలిసిపోతారు. ఈ మిశ్రమ సమ్మేళనాలు నైతిక పతనానికి, భావ కాలుష్యానికి కూడా కారణం అవుతాయి.

ఒక్కోసారి వారు దైవప్రవక్త (ﷺ) తమ సమావేశాలకు హాజరవుతారని కూడా నమ్ముతుంటారు. ఈ సమావేశాలలో సామూహికంగా (కొన్నిచోట్ల స్త్రీలు – పురుషులు కూడా) నాతె షరీఫ్ పఠిస్తారు. కవి సమ్మేళనాలు నిర్వహిస్తారు. బృందగానాలు ఆలాపిస్తారు. సూఫీ మహాశయులు కల్పించుకున్న ప్రత్యేక ధ్యానాలు కూడా ఈ సందర్భంగా పాటించబడతాయి. అదలా ఉంచితే స్త్రీ, పురుషుల మిశ్రమ సమావేశాలు ఉపద్రవానికి కారణభూతం అయ్యే ప్రమాదం ఉంటుంది.

అలాంటిదేమీ లేదండీ! కేవలం మేమిక్కడ సమావేశమై భోజనాలు చేసి వెళ్ళిపోతామండీ అని కొంతమంది చెబుతుంటారు. వారు చెప్పిందే నిజమే అయినా అది కూడా ఇస్లాం ధర్మంలో ఓ కొత్తపోకడే. (ధర్మంలో ప్రతి కొత్త విషయావిష్కరణ బిద్అతే. ప్రతి బిద్అత్ మార్గభ్రష్టత వైపు గొనిపోతుంది). కాలక్రమేణా ఈ చిన్న విషయాలే చెడుల వైపునకు, నీతి బాహ్యత వైపునకు దారితెరుస్తాయి.

మేము దీనిని బిద్అత్ అని ఎందుకన్నామంటే ఖుర్ఆన్ హదీసులలో ఈ ఉత్సవానికి ఎలాంటి ఆధారం లేదు. సలఫె సాలిహీన్ ఆచరణ ద్వారా కూడా దీనికి సంబంధించిన ఉపమానం ఏదీ లభించటం లేదు. హిజ్రీ 4వ శతాబ్ది తరువాతనే ఇది ఉనికిలోనికి వచ్చింది. ఫాతిమీ షియాలు దీనిని మొదలెట్టారు.

ఇమామ్ అబూ హఫస్ తాజుద్దీన్ అల్ఫాఖానీ (رحمه الله) ఇలా అన్నారు :

ముబారికీన్‌కు చెందిన ఒక బృందం తరఫున – రబీవుల్ అవ్వల్ నెలలో మీలాద్ ఉత్సవం పేరిట నిర్వహించబడే ఈ సమావేశం గురించి, ‘ధర్మం (దీన్)లో దీనికేదన్నా ఆధారం ఉందా?’ అని ప్రశ్నించటం జరిగింది. దీనికి సంబంధించి వారు స్పష్టమయిన,

https://teluguislam.net

నిర్దిష్టమయిన సమాధానం కావాలని కోరారు. కాబట్టి దేవుడిచ్చిన సద్బుద్ధితో సమాధానం ఇవ్వబడుతోంది :

దైవగ్రంథంలోగానీ, దైవప్రవక్త (ﷺ) సంప్రదాయంలో గానీ నేడు చెలామణీలో ఉన్న మీలాద్‌కు ఎలాంటి 'మూలం' లేదు. ఎలాంటి నిదర్శనం కూడా నాకు కనిపించలేదు. ఉమ్మత్‌కు చెందిన ఎన్నదగ్గ ఉలమాలు, ఆదర్శప్రాయులైన వారు కూడా ఈ విధంగా ఆచరించినట్లు లేదు. పైగా ఇదొక బిద్అత్. దీనిని పనీ పాటా లేని వ్యక్తులు, నిరుద్యోగులు కనుగొన్నారు. ఇదొక మనోవాంఛ. పదార్థ పూజారులు దీనిని తమ పబ్బం గడుపుకునేందుకు వాడుకుంటున్నారు." (రిసాలతుల్ మోరిద్ ఫీ అమలుల్ మౌలిద్)

షేఖుల్ ఇస్లాం ఇబ్నె తైమియ (رحمه الله) ఏమంటున్నారో చూడండి :

"ఇదేవిధంగా కొంతమంది ఏసుక్రీస్తు (ఈసా – عليه السلام) పుట్టిన రోజు విషయంలో క్రైస్తవులను అనుకరిస్తూ లేదా అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (ﷺ) ప్రేమలో, భక్తితత్పరతలో ముహమ్మద్ (ﷺ) పుట్టిన రోజు పండుగను ఆవిష్కరించారు. వాస్తవానికి ఆయన (ﷺ) పుట్టినరోజు నిర్ధారణ విషయంలో ఇప్పటికీ ప్రజల మధ్య భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి. తొలికాలపు సజ్జనులు సయితం ఈ 'ఉత్సవం' జరుపుకోలేదు. ఒకవేళ ఇలా చేయటంలో 'మంచి' అనేది ఏదయినా ఉంటే, లేదా మంచికి ఆస్కార ముంటుందని అయినా ఆశాభావం ఉండి ఉంటే ఆ సజ్జనులు (رضي الله عنهم) ఇలాంటి సంబరం తప్పకుండా జరుపుకునేవారే. ఎందుకంటే దైవప్రవక్త (ﷺ) యెడల ప్రేమాదరణల విషయంలో ఆ మహనీయులు మనకన్నా గొప్పవారే. వారు ఎల్లప్పుడూ మేలును, శుభాన్ని కాంక్షించేవారు. యదార్థానికి దైవప్రవక్త (ﷺ)ను అనుసరించటం ద్వారానే ఆయన (ﷺ) యెడల ప్రేమాదరణలకు సార్ధకత లభిస్తుంది. ఆయన ఆజ్ఞలను శిరసావహించేవారు, ఆయన (ﷺ) నెలకొల్పిన సంప్రదాయాల పునరుద్ధరణకు చిత్తశుద్ధితో పాటుపడేవారు, ఆయన (ﷺ) రాకలోని లక్ష్యాన్ని నెరవేర్చటానికి మనోవాక్కాయ కర్మల చేత కృషిచేసేవారు మాత్రమే నిజంగా ఆయన (ﷺ) యెడల ప్రేమాదరణలు గలవారు. ఎందుకంటే అన్సార్ – ముహాజిర్లలోని ప్రథమశ్రేణి సహాబీలు గాని, వారిని అనుసరించే తరువాతి తరాల వారుగానీ ఇలాగే చేసేవారు." (ఇఖ్తెజా అస్సిరాతల్ ముస్తఖీమ్ – 2/615, డా. నాసిరుల్ అఖల్ పరిశోధన)

ఈ కొత్త పోకడను ఖండిస్తూ లెక్కలేనన్ని పుస్తకాలు (పాతవి, కొత్తవి) ప్రచురించ బడ్డాయి. ఈ మీలాద్ ఉత్సవం స్వతహాగా ఒక బిద్అత్ అవటంతో పాటు అది మరెన్నో మీలాదుల నిర్వహణకు ప్రేరకం అయ్యే అవకాశం ఉంది. మరెందరో ఔలియాల, మషాయెఖ్‌ల, నాయకుల మీలాద్ (బర్త్‌డే) లకు శ్రీకారం చుట్టవచ్చు. ఈ విధంగా ముస్లిం సముదాయం కీడుకు, ఉపద్రవానికి ద్వారం తెరుచుకుంటుంది.

(2) కొన్ని స్థలాల, చిహ్నాల, మృతుల నుండి శుభం (బరకత్) పొందటం :

కొత్తగా కనిపెట్టిన బిద్అతులలో 'సృష్టితాల' నుండి 'శుభం' పొందగోరటం కూడా ఒకటి. ఇది కూడా విగ్రహారాధనలో ఒక భాగమే. ఈ వల పన్నటం ద్వారా ఎంతోమంది బ్రతకనేర్చిన స్వార్థపరులు అమాయక వ్యక్తుల జేబులు ఖాళీ చేస్తుంటారు.

https://teluguislam.net

'బరకత్' అంటే ఏదేని వస్తువులో శుభం, సమృద్ధి స్థిరంగా ఉండటం అని భావం.

ఇలాంటి శుభం లేక సమృద్ధి కొరకు ప్రార్థించాల్సింది దైవాన్నే. ఎందుకంటే ఆ వస్తువును ప్రసాదించిన వానికే 'బరకత్'ని పొందుపరిచే శక్తి ఉంటుంది. ఆ పని అల్లాహ్ మాత్రమే చేయగలడు. ఎందుకంటే శుభాన్ని అవతరింపజేసేవాడు, దానిని స్థిరపరిచేవాడు అల్లాహ్ మాత్రమే. మనుషులకు, వేరితర సృష్టితాలకు బరకత్‌ని ప్రసాదించే శక్తిగానీ, బరకత్ అనే దానికి ఉనికినిచ్చే శక్తిగానీ, దానిని నిలిపి ఉంచేశక్తిగానీ ఉండదు.

కాబట్టి స్థలాల నుండి, చిహ్నాల నుండి, చనిపోయిన వ్యక్తుల నుండి 'శుభం' (తబర్రుక్) పొందటం ధర్మసమ్మతం కాదు. ఎందుకంటే ఆ వస్తువుకు శుభం చేకూర్చే శక్తి స్వతస్సిద్ధంగా ఉందని మనిషి గనక నమ్మాడంటే అది 'షిర్క్' అవుతుంది. ఒకవేళ అతను ఫలానా వస్తువును సందర్శించటం, దానిని తాకటం, దానిని తన శరీరంపై స్పర్శించటం అల్లాహ్ తరఫున బరకత్ ప్రాప్తికి సాధనమని నమ్మితే అది షిర్క్ కాదుగానీ, షిర్క్‌కు దోహదపడే ఒక సాధనమవుతుంది.

ఇక ప్రవక్త ప్రియ సహచరుల విషయానికి వస్తే వారు దైవప్రవక్త (ﷺ) కేశముల ద్వారా, ఆయన (ﷺ) గారి లాలాజలం ద్వారా, ఆయన (ﷺ) వుజూ చేసిన నీళ్ల ద్వారా బరకత్ (శుభం) పొందేందుకు పోటీపడేవారు. అయితే ఇదంతా ఆయన (ﷺ) జీవించి ఉన్నంతవరకే జరిగింది. దీనికి ఆధారం ఏమిటంటే, ఆయన (ﷺ) పరమపదించిన తరువాత, సహచరులు ఆయన (ﷺ) సమాధి ఉన్న గదిలోకి వెళ్ళి శుభం పొందలేదు. ఆయన (ﷺ) నమాజ్ చేసిన వివిధ స్థలాలకు వెళ్ళి, లేదా ఆయన (ﷺ) విశ్రాంతి పొందిన స్థలాలకు వెళ్ళి అక్కడి నుండి 'శుభం' పొందలేదు. కాబట్టి ఔలియాల (అల్లాహ్ ప్రియతములైన వ్యక్తుల) స్థలాలకు వెళ్ళి అక్కడి నుండి శుభం పొందగోరటం ధర్మసమ్మతం కాదు.

అలాగే ప్రవక్త సహచరులు తమలోని గొప్ప వ్యక్తుల నుండి కూడా శుభం పొందేవారు కారు. ఉదాహరణకు : హజ్రత్ అబూబకర్, హజ్రత్ ఉమర్ (رضي الله عنهم), ఇంకా ఆ కోవకు చెందిన మరెందరో సహాబీల జీవిత కాలంలోగానీ, వారు మరణించిన తరువాత గానీ వారి నుండి శుభం పొందేందుకు యత్నించలేదు. వారు హిరా గుహ వద్దకు వెళ్ళి నమాజ్ చేయటంగానీ, దుఆ చేయటంగానీ చేయలేదు. దేవుడు మూసా (అలైహిస్సలాం)తో సంభాషించిన తూర్ పర్వత సందర్శన నిమిత్తం వెళ్ళటంగానీ, అక్కడ నమాజ్ చేయటం గానీ చేయలేదు. దైవప్రవక్తల సమాధులున్నాయని అనుమానించ బడుతున్న పర్వతాల వద్దకు, స్థలాల వద్దకు కూడా వారు వెళ్ళలేదు.

అలాగే మదీనా నగరంలో మహాప్రవక్త (ﷺ) నిత్యం నమాజ్ చేసే స్థలంలోనే నిలబడటంగానీ, మక్కాలో ఆయన (ﷺ) నమాజ్ చేసిన స్థలాలలో తొలికాలపు మహనీయులు నిలబడటం గానీ, ఆ స్థలాలను తాకటంగానీ, ముద్దాడటం గానీ చేసేవారు కారు.

కాస్త ఆలోచించండి! మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (ﷺ) గారి శుభప్రదమైన అడుగులు పడిన స్థలాలను, ఆయన నమాజ్ చేసిన స్థలాలనే తాకటం, ముద్దుపెట్టుకోవటం

https://teluguislam.net

ఆయన అనుయాయులకు ధర్మసమ్మతం కానపుడు వేరితరులు సంచరించిన, ఆరాధనలు చేసిన స్థలాలను, ప్రదేశాలను ముద్దాడటం ఎంత వరకు సమ్మతం? ఎంతవరకు సహేతుకం?

ఆ స్థలాలలో దేనినయినా తాకటం లేదా ముద్దుపెట్టుకోవటం మహాప్రవక్త (ﷺ) షరీయత్ ప్రకారం ధర్మసమ్మతం కాదన్న విషయం ఇస్లామీయ విద్వాంసులకు బాగా తెలుసు. (ఇఖ్తెజా అస్సిరాతల్ ముస్తఖీమ్ - 2/795-802. డా. నాసిరుల్ అఖల్ పరిశోధన).

(3) ఆరాధనలు, దైవసామీప్యం పొందటానికి సంబంధించిన బిద్‌అతులు :

ఈ రోజుల్లో 'ఆరాధనల' అధ్యాయంలో సృష్టించుకున్న బిద్‌అత్‌లకు లెక్కలేకుండా పోయింది. వాస్తవానికి ఏ ఆరాధన అయినా ఆధారం లేకుండా సమ్మతం కాదు. ఏదయినా వస్తువుకు ఆధారం లేనంత వరకూ అది బిద్‌అతే. ఎందుకంటే మహనీయ ముహమ్మద్ (ﷺ) ఇలా ప్రవచించారు :

"مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ" (مسلم)

"ఎవడయినా మేము ఆజ్ఞాపించని ఆచరణ చేస్తే అది స్వీకారయోగ్యం అవదు (త్రోసిపుచ్చబడుతుంది) (ముస్లిమ్)."

ఈ మధ్య కాలంలో నిరాధారంగా, నిర్హేతుకంగా నెరవేర్చబడే ఆరాధనలు ఎన్నో ఉన్నాయి. వాటిలో కొన్ని ఇవి :

(1) నమాజ్ కొరకు హెచ్చు స్వరంతో సంకల్పం (నియ్యత్) చేసుకోవటం– ఉదాహరణకు : "నేను అల్లాహ్ కోసం ఇన్ని రకతుల ఫలానా నమాజు చేస్తున్నాన"ని పలకటం. ఇది బిద్‌అత్. ఎందుకంటే మహాప్రవక్త (ﷺ) ఆచరణ ద్వారా ఇది ఎక్కడా రూఢీ కాలేదు. ఈ నేపథ్యంలో ఉన్న దైవాదేశం గమనించదగినది –

﴿قُلْ أَتُعَلِّمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ (الحجرات:١٦)

(ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు : "ఏమిటీ, మీ ధార్మికత గురించి మీరు అల్లాహ్‌కే తెలియపరచాలని అనుకుంటున్నారా? భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న ప్రతిదీ అల్లాహ్‌కు తెలుసు. అల్లాహ్ సర్వం తెలిసినవాడు." (అల్‌హుజురాత్ : 16)

(2) నమాజు అనంతరం సామూహికంగా ధ్యానించటం : దైవప్రవక్త (ﷺ) చే తెలియజేయబడిన 'జిక్ర్'ను వ్యక్తిగతంగా చేసుకోవటమే సరయిన, సమ్మతింపదగిన పద్ధతి.

(3) వివిధ సందర్భాలలో దుఆ అనంతరం ఫాతిహా చదవటం, అలాగే మృతుల కొరకు ఫాతిహా సదనాలు ఏర్పాటు చేయటం.

https://teluguislam.net

(4) మృతుల పేరిట సంతాప సభలు ఏర్పాటు చేయటం, సంతర్పణ చేయటం, ఖుర్‌ఆన్ పారాయణం కొరకు కిరాయి మనుషులను పిలవటం.

ఇదంతా మృతుల పట్ల తమకు గల గౌరవానికి, శ్రద్ధాంజలికి నిదర్శనమని వారు తలపోస్తారు. ఇదంతా మృతులకు చేరుతుందని అనుకుంటారు. వాస్తవానికి ఇది బిద్‌అత్. ధర్మంలో దీనికి ఎలాంటి ఆధారం లేదు. పైగా ఇవన్నీ మెడలో గుదిబండగా, చేతులకు బేడీలుగా పరిణమిస్తాయి.

(5) ధార్మిక సందర్భాలను పురస్కరించుకుని ఉత్సవాలు జరుపుకోవటం : ఉదా : ఇస్రా – మేరాజ్ సందర్భాన్ని, మహాప్రవక్త (ﷺ) మదీనాకు హిజ్రత్ చేసిన సందర్భాన్ని పురస్కరించుకుని ప్రత్యేక సమావేశాలు పెట్టడం. చూడబోతే ఈ సందర్భాలలో 'ఉత్సవం' జరుపుకునే ఆధారమేదీ ఇస్లామీయ షరీయత్‌లో లేదు.

(6) రజబ్ మాసంలో నెరవేర్చబడే ప్రత్యేక ఆరాధనలు : ఉదాహరణకు : రజబ్ నెలలో ప్రత్యేకంగా నఫిల్ నమాజులు చేయటం, నఫిల్ ఉపవాసాలు పాటించటం. వాస్తవానికి ఈ మాసానికి ఇతర మాసాలపై ఎలాంటి ప్రాధాన్యతా, విశిష్ఠతా లేదు. నమాజ్ విషయంలోగానీ, ఉపవాసాల విషయంలోగానీ, ఖుర్బానీ విషయంలో గానీ, మరే ఇతర విషయంలోగానీ దీనికి ఎలాంటి ప్రత్యేకతా లేదు.

(7) సూఫీల కాల్పనిక ధ్యానం : సూఫీలు తమ తరఫున సృష్టించుకున్న దైవధ్యానాలు, వజీఫాలు, సాధనలు అన్నీ బిద్‌అత్‌లే. ఎందుకంటే అవి దీన్ (ధర్మం)లో కొత్తగా ఆవిష్కరించబడిన అంశాలు. అవి పద్ధతి ప్రకారం గానీ, వేళల దృష్ట్యాగానీ, పరిభాష రీత్యాగానీ షరీయత్‌కు విరుద్ధమైనవి.

(8) షాబాన్ నెల 15వ తేదీ పగలును ఉపవాసం కొరకు, రాత్రిని జాగారం కొరకు ప్రత్యేకించుకోవటం : ఇది కూడా ఓ కొత్త పోకడే. ఎందుకంటే దీని గురించి దైవప్రవక్త (ﷺ) ప్రత్యేకంగా తాకీదు చేసినట్లు ఆధారం ఏదీ లేదు.

(9) సమాధులపై కట్టడాలు నిర్మించటం : సమాధులను 'సజ్దా' స్థలాలుగా చేసుకోవటం, మృతుల నుండి 'శుభం' పొందగోరటం, మృతులను ఆధారంగా చేసుకుని సిఫార్సు కోరటం వంటి ఉద్దేశ్యాలతో సమాధులను సందర్శించటం. అలాగే స్త్రీలు సమాధులను సందర్శించటం – దైవప్రవక్త (ﷺ) సమాధులను సందర్శించే స్త్రీలను, సమాధులపై మస్జిదులను నిర్మించేవారిని, సమాధుల వద్ద దీపాలంకరణ చేసేవారిని ధూత్కరించారు.

ముగింపు

నిశ్చయంగా బిద్‌అతులు అవిశ్వాసానికి (కుఫ్ర్‌కి) ఆనవాలు. ఇది ధర్మం (దీన్)లో అదనపు వస్తువులకు నిదర్శనం. ధర్మంలో హెచ్చుతగ్గులను దేవుడుగానీ, దైవప్రవక్త (ﷺ) గానీ సమ్మతించలేదు. పైగా అవి పెద్ద పాపాలకన్నా ఘోరమైనవి. జుగుప్సాకరమైనవి. షైతాన్ పాపకార్యం కన్నా బిద్‌అత్ చేష్టపై ఎక్కువగా సంతోషిస్తాడు. ఎందుకంటే పాపకార్యానికి ఒడిగట్టేవానికి, తాను దైవ అవిధేయతకు పాల్పడుతున్నానన్న విషయం

https://teluguislam.net

తెలిసి ఉంటుంది. అందుకే అతను ఎప్పుడయినా సిగ్గుతో పశ్చాత్తాపం చెందుతాడు. కాని బిద్అతీ పరిస్థితి తద్భిన్నంగా ఉంటుంది. ఎందుకంటే తాను చేసే ప్రతి బిద్అత్‌ను ధర్మం (దీన్) అనుకుని చేస్తాడు. తద్వారా అల్లాహ్ సంతోషిస్తాడన్న ఆలోచన అతని మనసులో ఉంటుంది. కాబట్టి అతను పశ్చాత్తాపం ప్రకటించే ప్రశ్నే ఉండదు.

అంతేకాదు, బిద్అతులు సున్నతులను అంతమొందిస్తాయి. బిద్అతులకు పాల్పడే వారికి సున్నతులన్నా, సున్నతులను పాటించే వారన్నా గిట్టదు.

యదార్థమేమంటే బిద్అతులు మనిషిని అల్లాహ్‌కు దూరం చేస్తాయి. అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి కారణం అవుతాయి. మనసులో వక్రభావాలను జనింపజేస్తాయి. ఆంతర్యంలో చెడుగు చోటు చేసుకుంటుంది.

బిద్అతీ పట్ల ఎలా వ్యవహరించాలి?

బిద్అతీని తరచూ కలుసుకోవటం, అతనితో కలిసి ఎక్కువసేపు గడపటం నిషిద్ధం (హరామ్). అయితే అతని శ్రేయాన్ని అభిలషించి, నచ్చజెప్పే ఉద్దేశంతో కలుసుకుంటే తప్పు లేదు. ఇంత కఠినమైన ఆంక్ష ఎందుకంటే బిద్అతీ సహవాసంలో ఉండేవారు అతని పనులకు ప్రభావితం అయ్యే ప్రమాదముంది. అతని అంటువ్యాధి ఇతరులకు కూడా తగిలి వ్యాప్తి చెందవచ్చు.

ఒకవేళ బిద్అతీలను, వారి పోకడల నుండి నిరోధించటం సాధ్యపడకపోతే, వారి కీడు నుండి జనులను ఆపాలి. వారి సహచర్యం వల్ల కలిగే నష్టం ఏమిటో ప్రజలకు తెలియజేయాలి. పరిస్థితి ఇందుకు భిన్నంగా ఉంటే విద్వాంసులు, పరిపాలకులు బిద్అతులకు ముకుతాడు బిగించాలి. బిద్అతీలను నిలదీసి అడగాలి. వారిని వారి పోకడ నుండి నిలువరించాలి. ఎందుకంటే వారి పోకడల వల్ల ఇస్లాంకు తీరని నష్టం వాటిల్లగలదు.

ఇస్లాం విరోధ దేశాలు బిద్అతీలకు వారి కార్యకలాపాలలో సహాయపడుతూ ఉంటాయి. వివిధ రకాలుగా వారిని వెన్నుతట్టి ప్రోత్సహిస్తూ ఉంటాయి. ఎందుకంటే బిద్అతుల ద్వారానే ఇస్లాంను అరికట్టవచ్చని, అపఖ్యాతి పాల్జేయవచ్చని అవి ఆలోచిస్తుంటాయి. కాబట్టి అలాంటి విరోధుల పట్ల కూడా కడు అప్రమత్తంగా ఉండాలి.

అల్లాహ్ తన ధర్మానికి తోడ్పడవలసిందిగా, తన వాక్కును ఉన్నతికి చేర్చవలసిందిగా, తన విరోధులను పరాభవానికి లోను చేయవలసిందిగా ఈ సందర్భంగా మేము అర్థిస్తున్నాము.

మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (ﷺ)పై, ఆయన ఇంటివారలపై, ఆయన సంతానంపై, ఆయన సహచరులపై అల్లాహ్ కారుణ్యం, శాంతి కురియుగాక!

(والحمدلله الذي بنعمته تتم الصالحات- و صلى على نبينا محمد وعلى آله و صحبه وسلم)

వ సల్లల్లాహు అలా నబియ్యిన ముహమ్మదిన్ వ ఆలా ఆలిహి వ సహబిహీ వ సల్లిమ్.